'చిన్నకోరిక-పెద్దకథ'

డి.వెంకట్రామయ్య

రామారావు యన్టీ రామారావంత అందగాడు.

ఘంటసాలతో పోటీగా పాడగలిగిన గాయకుడు.

ఒలింపిక్ పోటీల్లో ఛాంపియన్ గా గెలవగలిగిన ఆటగాడు.

చాలా తెలివైన వాడు.

ఎంతో బుద్ధిమంతుడు.

కాని - రామారావ్ సినిమా యాక్టర్ కాడు.

నేపథ్య గాయకుడు కాడు.

ఒలింపిక్ ఛాంపియన్ . అసలే కాడు.

ఒకానొక మహానగరంలో - అతి పెద్దదయిన ఒకానొక ప్రభుత్వ కార్యాలయంలో అతి చిన్న ఉద్యోగి రామారావ్.

బియ్యే చదివిన రామారావ్ చదువూ, అందమూ, తెలివితేటలూ, మంచితనమూ యితర శక్తిసామర్థ్యాలూ అన్నీ కూడా అతనికి గుమాస్తాకి మించిన ఉద్యోగం యిప్పించలేకపోయాయి.

రామారావ్ కి చదువు పూర్తయ్యాక రెండేళ్ళదాకా వుద్యోగం దొరకలేదు.

కాని - చదువు పూర్తయిన ఏడాదికే పెళ్ళాడ్డానికి పిల్ల దొరికింది.

ఈ దేశంలో ఏమి దొరికినా దొరక్కపోయినా ఆడపిల్లలు మాత్రం అతి తేలికగ్గానే దొర్కుకుతారు.

అంత త్వరగా పెళ్ళిచేస్కుకోడం రామారావ్ కి పాపం యిష్టంలేదు.

కాని, తల్లిదండ్రులమాట జవదాటలేక, - తన సంపాదనకోసం ఎదురు చూస్తున్న తమ్ముళ్ళనీ, చెల్లెళ్ళనీ బ్రతికించడానికీ, పోషించడానికీ వాళ్ళకి చదువులు చెప్పించడానికీ కావలసిన డబ్బు సంపాదించలేక - అర్జంటుగా అందుక్కావలసిన డబ్బు సంపాదించడానికి మరో మార్గంలేక పెళ్ళిచేసుకున్నాడు - కట్నంకోసం.

ఈ దేశంలో పెళ్ళిళ్ళు కూడా ఆ చేసుకునే వాళ్ళకోసంకాక యింకెవరికోసమో జరుగుతాయి.

ఇంకెందుకోసమో జరుగుతాయి.

రామారావు పెళ్ళి అలాగే జరిగింది.

రామారావు భార్య తెచ్చిన కట్నం డబ్బు అతని కుటుంబానికున్న అప్పులు తీర్చడానికీ, ఆపైన ఆర్నెల్లు బ్రతకడానికీ మాత్రమే సరిపోయింది.

ఆ తర్వాత యింకెలా బ్రతకాలో తెలీకుండానే మరో ఆర్నెల్లు బ్రతికిన తర్వాత రామారావ్ కి ఉద్యోగం దొరికింది.

అది కూడా అతి కష్టంమీద దొరికింది.

వాళ్ళకాళ్ళూ వీళ్ళకాళ్ళూ పట్టుకున్నాక, అప్పుచేసి అంతో యింతో నైవేద్యాలు పెట్టాక, అప్పుడు దొరికింది.

అంతేగాని ఆ గుమాస్తా వుద్యోగం కూడా రామారావ్ అర్హతల్నిబట్టి దొరకలేదు. ఈ దేశంలో వుద్యోగాలు అర్హతల్నిబట్టి దొరకవు. అర్హతలున్న వాళ్ళందరికీ దొరకవు.

ఉద్యోగం దొరకడానికి ముందే, పెళ్ళయిన పదినెల్లకే రామారావ్ కి కొడుకుపుట్టాడు. ఈ దేశంలో వుద్యోగాల్లేకపోయినా, తింటానికి తిండిలేకపోయినా పిల్లలుమాత్రం పుడుతూనే వుంటారు.

కొడుకుపుట్టిన రెండు నెలల తర్వాత రామారావ్ కి ఉద్యోగ మొచ్చింది. ఆ తర్వాత ముచ్చటగా మూణ్ణెల్లు వెదికినాకగానీ, వుద్యోగ మొచ్చిన వూళ్ళో రామారావ్ కి అద్దెకొంప దొరకలేదు.

రామారావ్ కి దొరికిన కొంప చిన్నదేగాని, అద్దెమాత్రం చాలా పెద్దది. అంటే అతనికొచ్చే జీతానికి చాలా పెద్దది. తనకొచ్చే జీతంలో నాలుగోవంతు అద్దెగా యిచ్చి, మరో నాలుగోవంతు యింటికి పంపుతూ మిగతా సగం జీతంతోనే సగం సగం బ్రతుకుతూ రోజులు గడుపుకొస్తున్నాడు రామారావ్.

ఈ దేశంలో రోజంతా కష్టపడి పనిచేసినా అందుకొచ్చే ప్రతిఫలం రోజులో సగం బ్రతకడానికి మాత్రమే సరిపోతుంది — చాలామంది విషయంలో. మరికొందరి విషయంలో అందుక్కూడా సరిపోదు.

ఇదంతా రామారావ్ పూర్వకథ ఇంక ఇప్పటి కథలో కొద్దాం.

రామారావ్ పూర్వకథకీ ప్రస్తుత గాథకీ అట్టే తేడాలేదు. రామారావ్ వుద్యోగంలోచేరి ఇప్పటికి అయిదేళ్లు అయింది.

ఈ అయిదేళ్ళలోనూ అతని జీతం యాభై రూపాయల్దాకా పెరిగింది. ఖర్చులుమాత్రం నూటయాభై రూపాయలు పెరిగాయి.

ఇంటి అద్దె పెరిగింది

బియ్యంధర పెరిగింది.

పాలఖర్చు పెరిగింది.

పప్పులూ, ఉప్పులూ, నూనెలూ అన్నిటి ధరలూ పెరిగాయి.

ధరల విషయంలో మాత్రం ఈ దేశానిది ఎప్పుడూ పురోగమనమే ధరలు మాత్రం ఎప్పుడూ వెనక్కి తిరిగి చూడకుండా పెరుగుతూనే వుంటాయి.

అన్నట్టు ఈ అయిదేళ్ళలోనూ రామారావ్‌కి మరో ముగ్గురు పిల్లలు కూడా పుట్టారు. ధరలూ, పిల్లలూ, అవసరాలూ ఖర్చులూ తెగ పెరిగిపోయి జీతం యాభై రూపాయలు మాత్రమే పెరగటంచేత—మరింత బరువు పెరగటంతప్ప రామారావ్ జీవితంలో ఈ అయిదేళ్ళలోనూ చెప్పుకోదగ్గ మార్పేమీలేదు.

ఈ దేశంలో సామాన్యుల జీవితంలో ఎన్నేళ్ళు గడిచినా బాధలూ, బరువులూ పెరగటంతప్ప మరేమీ మార్పులుండవు. సామాన్యుల జీవితంలో చెప్పుకోదగిన సంఘటనలు కూడా ఏవీ వుండవు.

అవసరాలూ, అప్పులూ, అప్పుల కోసం తిప్పలూ అప్పులు తీర్చడానికి తప్పలూ, బాధలూ, భయాలూ, కన్నీళ్ళూ — ఎప్పుడూ యివేగాని యింకేమీ వుండవు, రామారావ్‌లాంటి వాళ్ళ జీవితాల్లో.

కాని — సామాన్యులికి కూడా కోరికలుంటాయ్. ఆశలుంటాయ్. సరదాలుంటాయ్. ఆ కోరికలూ, ఆశలూ, సరదాలూ కూడా సామాన్యంగానే వుంటాయ్. చిన్నవిగానే వుంటాయ్. అన్నట్టు కలలు కూడా వుంటాయ్. వాళ్ళ జీవితాలకంటే ఆ కలలే బాగుంటాయ్. పగటి కలలు యింకా బాగుంటాయ్.

సామాన్యులకి ఖర్చులేకుండా కష్టపడకుండా దొరికేవి ఆకలలు మాత్రమే. కొందరు దురదృష్టవంతులకి కలలు కూడా రావు. అది వేరే కథ.

సరే, కలల సంగతి వదిలేసి అసలు కథలో కొద్దాం.

అందరిలాగే రామారావుక్కూడా సామాన్యమైన కోరికలూ చిన్న చిన్న ఆశలూ అతి చిన్న సరదాలూ వున్నాయి.

రామారావ్‌కి ఎప్పుడూ నలగని మాయని బట్టలు తొడుక్కోవాల నుంటుంది.

కాని అతని బట్టలెప్పుడూ మాసిపోయే నలిగిపోయే వుంటాయ్. అప్పుడప్పుడూ చిరిగిపోయి కూడా వుంటాయ్.

రామారావ్‌కి — రోజూ వుదయం ఆఫీసు కెళ్ళేప్పుడు కిళ్ళీవేసుకుని సిగరెట్ కాల్చుకోవాలనుంటుంది. కాని అతని జేబులో వుండే డబ్బులు రోజూ కిళ్ళీవేసుకోడానికి సిగరెట్ కాల్చుకోడానికి సరిపోవు. వాటికి సరిపోతే బస్సుటికెట్ కి సరిపోవు.

రామారావ్‌కి — రోజూసాయంత్రం ఆఫీసునుంచి వచ్చేటప్పుడు హోటల్ కెళ్ళి టిఫిన్‌తిని, స్ట్రాంగ్ కాఫీ తాగాల నుంటుంది.

కాని — ఎప్పుడోతప్ప ఆ సరదా కూడా రామారావ్‌కి రోజూ తీరదు.

చిన్న వే అయినా యింకా యిలాంటివే రామారావ్‌కి చాలా కోరికలున్నాయి.

అవన్నీ కూడా ఎప్పుడోగాని ఎప్పుడూ నెరవేరవు.

అయినా యిది రామారావ్ కోరికలకి సంబంధించిన కథ కాదు. రామారావ్ భార్య కోరిన ఒక చిన్న కోరికకి సంబంధించిన కథ యిది.

రామారావ్ భార్య పేరు రాజ్యం. అసలు పేరు రాజ్యలక్ష్మి.

రాజ్యం పెళ్ళినాటికి — రామారావులాగే చాలా అందంగా వుండేది. చాలా ఆరోగ్యంగా వుండేది. ఎప్పుడూ నవ్వుతూ వుండేది.

కాని రాజ్యం యిప్పుడంత అందంగా లేదు. అంత ఆరోగ్యంగానూ లేదు. ఎప్పుడోగాని హాయిగా నవ్వదు.

రామారావుకున్నట్టే అందరికీ వున్నట్టే రాజ్యానికి కూడా చిన్న చిన్న కోరికలూ, ఆశలూ, సరదాలూ, చాలా వున్నాయి.

రామారావ్ మగాడు గనక ఒకప్పుడు గాకపోతే మరొకప్పుడైనా అతని కోరికలూ, సరదాలూ, తీరతాయ్. రాజ్యానికి ఆ మాత్రం అవకాశం కూడా వుండదు.

ఈ దేశంలో మగాడి కోరికలూ, సరదాలూ తీరడానికుండే అవకాశాలు ఆడదాని కోరికలూ, సరదాలూ తీరడానికుండవు.

అసలాడదానికి కోరిక లేమిటి, సరదాలేమిటి అని కూడా అంటారు కొందరు.

తన కోరికలూ, ఆశలూ, సర

దాలూ అన్నీ తనలోనే దాచు కుంటుందిగాని, భర్తముందు కూడా అవేమీ సామాన్యంగా వెలిబుచ్చదు రాజ్యం. ఏదీ తొందరపడి అడగదు. అడిగినా అట్టే లాభముండదని ఆమెకి తెలుసు.

భర్త కష్టసుఖాలు రాజ్యానికి బాగా తెలుసు. సంసార భారాన్ని మొయ్యడానికి భర్తపడ్తున్న బాధలు కూడా ఆమెకి తెలుసు. అందుకే భర్తని ఏమాత్రం యిబ్బంది పెట్టడం కూడా రాజ్యానికి ఇష్టముండదు.

రాజ్యం పతివ్రత.

ఈ దేశంలో అన్నిటికీ కరువే అయినా, పతివ్రతలకి మాత్రం కరువు లేదు.

ఒకనాడు రాజ్యం రామారావుని ఒక చిన్న కోరిక కోరింది.

పట్టుచీర తెమ్మనికాదు.

బంగారపు నగ కొనిపెట్టమని కాదు.

సోఫాసెట్టు పట్టుకురమ్మని కాదు.

"సినిమాకి తీసుకెళ్ళరా?" అని అడిగింది రాజ్యం రామారావ్‌ని.

అది నిస్సందేహంగా చిన్న కోరికే. అయినా అదికూడా ఎప్పుడూ భర్తని అడగదు రాజ్యం. ఏ ఆర్నెల్లకో ఏడాదికో భర్తతీసుకెళ్తే వెంటబడి వెళ్ళటమేగాని, తనంత తానుగా గాని మరొకళ్ళ వెంటగాని ఎప్పుడూ సినిమాలకి వెళ్ళదు రాజ్యం. ఇరుగూ పొరుగూ అమ్మలక్కల మాటలు వినీ పత్రికల్లో ప్రకటనలూ, బొమ్మలూ చూసీ, ఎప్పుడైనా ఏదైనా సినిమా చూడాలనిపించినా కూడా చూపించమని సామాన్యంగా భర్తని అడగదు.

భర్తదగ్గర డబ్బులున్నాయో లేవో ననీ, ఇద్దరికీ రిక్షాకీ, సినిమాకీ అయ్యే డబ్బు యింట్లో మరేదైనా ఖర్చుకి ఉపయోగపడుతుందనీ, పిల్లలు వెంట బడతారనీ - సినిమా చూడాలన్న తన కోరికని తరచుగా చంపుకుంటూనే వుంటుంది రాజ్యం.

అలాంటి రాజ్యం సినిమాకి తీసుకెళ్ళమని అడిగేసరికి రామారావ్ కూడా ఆశ్చర్యపోయాడు.

"ఏమిటి కథ? ఎన్నడూలేనిది యివ్వాళ సినిమా అంటున్నావ్?" - అని అడిగాడు.

పక్కింటి సుబ్బారావ్ పెళ్ళాం ఒక 'మహోజ్వల సాంఘికచిత్ర' మొకటి చూసొచ్చి, ఆ సినిమా చాలా బాగా వుందనీ, ఆ సినిమాచూస్తూ తాను ఏడ్చాననీ, ఆ సినిమాచూస్తే నువ్వుకూడా తప్పకుండా ఏడుస్తావనీ అంచేత తప్పకుండా చూడమనీ రాజ్యానికి చెప్పింది. చెప్పి, ఆ సినిమా తాలూకు త్యాగాల కథ ఏడుస్తూ చెప్పింది.

రాజ్యం కథ వినే ఏడిచేసింది. ఏడ్చి, సినిమా ఎలాగైనాసరే చూడాలనుకుంది.

ఈ దేశంలో - మనుషుల్లో త్యాగబుద్ధివుండదు.

సినిమాల్లో మాత్రం త్యాగాలు చచ్చినన్ని వుంటాయ్.

చాలా సినిమాల్లో మనుషులుండరు. దేవతలుంటారు.

దేశంలో లేకపోయినా, కొన్ని సినిమాల్లో సోషలిజం కూడా వుంటుంది.

తనకి సినిమా చూడాలనిపించడానిగ్గల కథంతా చెప్పి, ఆ సినిమా కథ కూడా భర్తకి చెప్పింది రాజ్యం.

సినిమా కథ విని రామారావ్ ఏడవ లేదుగానీ, భార్య సినిమా చూపించమని అడిగినందుకు మాత్రం అతనికి ఏడుపొచ్చినంత పనైంది.

ఆవేళ పన్నెండో తారీకు.

ఆ నెల జీతంలో, ఆవేల్టికి రామారావ్ దగ్గర మిగిలింది రెండురూపాయల అరవై మూడు పైసలు మాత్రమే.

మళ్ళీ ఎవడికాళ్ళో పట్టుకుని అప్పుతెస్తేతప్ప మిగతా నెలంతా గడవదు.

ఇప్పుడు భార్యని సినిమాకి తీసుకెళ్ళాలంటే అయిదు రూపాయల్దాకా అవుతుంది.

అయిదు రూపాయలంటే మాటలా? కాదు. అయిదు రూపాయల్తో యింటిల్లిపాదీ ఒకరోజు తిండి తినొచ్చు. ఇంకో అయిదు రూపాయలు కలిపితే నెలంతా తన బస్సుఛార్జీలకి సరిపోతుంది. పెద్దవాడి స్కూల్ ఫీజుకి సరిపోతుంది. చంటిదాని పాలడబ్బాకి సరిపోతుంది.

అయినా ఏదోవిధంగా రాజ్యానికి సినిమా చూపించాల్సిందే. ఈ విధంగా ఎప్పుడూ తనని నోరుతెరిచి రాజ్యం అడగలేదు సినిమా చూపించమని.

కాని, యిప్పుడు తన దగ్గర డబ్బుల్లేవు.

బాధపడ్తూ, సిగ్గుపడ్తూ "ఇప్పుడు డబ్బుల్లేవు; నాల్రోజుల్లో వెళ్దాంలే" అన్నాడు భార్యతో రామారావ్.

రాజ్యం ఏమీ అనలేదు.

నాలుగురోజులన్నది వారమైంది. పదిరోజులైంది. పదిహేను రోజులైంది.

ఆ నెలంతా గడిచిపోయింది. ఫస్టు తారీకొచ్చింది. రామారావ్‌కి జీతమొచ్చింది. మరి పదిరోజులు గడిచాయి. ఆ జీతం కూడా ఖర్చయిపోయింది.

కాని రాజ్యం మాత్రం సినిమా చూళ్ళేకపోయింది.

ఇందులో రామారావ్ తప్పుకూడా ఏమీలేదు పాపం. రాజ్యాన్ని సినిమాకి తీసుకెళ్ళడానికి చాలాసార్లు ప్రయత్నం చేశాడు. ఎప్పటికప్పుడు ఏవో అవాంతరాలొచ్చి ఆ ప్రయత్నాలేవీ ఫలించలేదు.

ఒకసారి వెళ్తే టికెట్లు దొరక లేదు.

ఇంకోసారి వెళ్ళడానికి అప్పు దొరకలేదు.

మరోసారి వెళ్దామనుకున్నప్పుడు రెండోవాడికి జ్వరమొచ్చి వారం రోజులదాకా తగ్గలేదు. వాడి మందుల కోసం చేసిన అప్పు యిప్పటికీ తీరలేదు.

ఒకసారి – వెళ్దామనుకున్న రోజున – రాత్రి తొమ్మిదింటిదాకా ఆఫీసులో ఓవర్ టైమ్ చెయ్యాలిసొచ్చింది. ఓవర్ టైమ్ పనిచేసినందుకు రావాల్సిన పది రూపాయల చిల్లరా యిప్పటికీ రానే లేదు.

ఇలాగే మరోసారీ మరోసారీ కూడా ఇంకేవో మరింకేవో ఇబ్బందులు; అవాంతరాలు.

ఏమైతేనేం, రాజ్యం యిప్పటికీ సినిమా చూడనేలేకపోయింది.

సినిమా చూసిన సుబ్బారావ్ పెళ్ళాన్నీ, చూడని రాజ్యాన్నీ ఏడిపించిన ఆ సినిమా – యింకా చాలా మంది ఆడవాళ్ళని ఏడిపిస్తూ యిప్పటికీ ఆడుతూనే వుంది. వందరోజుల పండుగ కూడా చేసుకుంది. ఇంక ఏడ్చే వాళ్ళంతా అయిపోయాక, చివరికో రోజున – ఆ సినిమా వెళ్ళిపోయే రోజు కూడా వచ్చేసింది.

ఏమైనాసరే, ఆ రోజు భార్యని సినిమాకి తీసుకెళ్ళాలనుకున్నాడు రామారావ్.

తీసుకెళ్తానని రాజ్యంతో చెప్పాడు కూడా.

"రాత్రికి భోజనం కూడా సరదాగా ఏదన్నా హోటల్లో చేద్దాం. వంట చెయ్యకు. పిల్లలకిమాత్రం పెట్టు" – అని చెప్పాడు ఆఫీసుకెళ్ళే ముందు.

అలాగేనంది రాజ్యం.

ఆ సాయంత్రం వంటచెయ్యకుండా, పొద్దున వండిందే కాస్త మిగిల్చి పిల్లలకి పెట్టింది. పెద్దవాళ్ళు ముగ్గుర్నీ బతిమాలీ బామాలీ తాము సినిమా కెళ్ళొచ్చేదాకా పక్కింట్లో వుండటానికి వాళ్ళని వొప్పించింది. సినిమాకి రాకుండా వుంటే రేప్పొద్దున్న నాన్నగారిచేత తలో అయిదు పైసలూ యిప్పిస్తానని వాగ్దానం చేసింది.

సాయంత్రానికల్లా పనులన్నీ పూర్తిచేసుకుని, స్నానంచేసి, పెట్టెలో వున్న ఒకేఒక్క దాపుడుచీర తీసి కట్టుకుంది. పక్కింట్లో పదిపైసలప్పుతీసుకుని పూలుకొని తల్లో పెట్టుకుంది. చంటిదానిక్కూడా నీళ్ళుపోసి, కొత్తగౌను తొడిగింది. భర్తకోసం ఎదురు చూస్తూ గుమ్మంలో కూర్చుంది.

వస్తానన్న టైమ్‌కే యింటికిచేరాడు రామారావ్. కాని రావటమే ఏడుపు మొహంతో వచ్చాడు.

ఏమిటని అడగలేదు రాజ్యం. మళ్ళీ ఏదో జరిగిందనుకుంది.

రామారావే చెప్పాడు – "నాన్నకి చాలా జబ్బుగా వుందట. వెంటనే కనీసం యాభై రూపాయలైనా పంపమని ఇంటి దగ్గర్నించి వుత్తరమొచ్చింది" – అని. నా దగ్గర యిప్పుడు పదే వున్నాయి – ఇంకో నలభై ఎక్కడన్నా అప్పుతేవాలి" – అంటూ మళ్ళీ బయటి కెళ్ళిపోయాడు.

నానా తిప్పలుపడి నలుగురికాళ్ళు పట్టుకుంటేగాని నలభై రూపాయల అప్పుదొరకలేదు రామారావ్‌కి.

రామారావ్ యింటికొచ్చేసరికి – రాజ్యం కొత్తచీర విప్పేసి, చింకిపాతలాంటి పాతచీరే కట్టుకుని, వంట చేస్తోంది.

భార్య పక్కన చతికిలబడి కూర్చుని – "అప్పుదొరికింది గాని, సినిమాకి డబ్బులు మిగల్లేదు రాజ్యం! ... మళ్ళీ ఈసారి వచ్చినప్పుడు చూద్దాంలే ... లేకపోతే నాల్రోజులు పోయాక ఇంకేదైనా సినిమా చూద్దాం ..." – అన్నాడు రామారావ్ బాధగా, క్షమాపణ చెప్పుకుంటున్నట్టుగా.

రాజ్యం కళ్ళల్లో నీరు నిండింది, పొగవల్లనో, సినిమా చూళ్ళేదన్న బాధవల్లనో రామారావుకర్థం కాలేదు.

సామాన్యులకి చిన్న చిన్న కోరికలే వుంటాయి. కాని అవి కూడా ఎప్పుడూ తీరవు. తీరకపోవడానికి వెనకాల పెద్ద పెద్ద కథలుంటాయి.